

Хмельницький національний університет

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ:
НАДБАННЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

*Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції конференції
(м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022 року)*

Хмельницький 2022

УДК: 377.3:364.446 (477)

ББК 74.5
П 84

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету
Хмельницького національного університету
від 19 жовтня 2022 р. (протокол № 3)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бриндіков Ю.Л. доктор педагогічних наук, професор
Раєвська Я.М. доктор психологічних наук, професор
Поліщук В.А. доктор педагогічних наук, професор
Опалюк Т.Л. доктор педагогічних наук, професор
Романовська Л.І. доктор педагогічних наук, професор
Данильчук Л.О. доктор педагогічних наук, професор
Синюк Н.В. канд идат педагогічних наук, доцент

Головний редактор: Бриндіков Ю.Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету

Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: надбання, проблеми, перспективи: Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції конференції (м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022 року)/Ред. колегія: Бриндіков Ю. (голова) та ін./ М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т., каф. соц. роб. і соц. педагог. – Хмельницький: ХНУ, 2022. – 200 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, яка відбулась 27-28 жовтня 2022 року в м. Хмельницькому на базі Хмельницького національного університету за ініціативи кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки. Збірник адресований науковцям, аспірантам, студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими надбаннями, проблемами і перспективами в галузі соціальної сфери.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за науковий та літературний зміст опублікованих матеріалів несуть їх автори. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Збірник матеріалів конференції підготовлений до друку кафедрою соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету <http://www.khnu.km.ua/>

При передруку публікацій посилання на збірник обов'язкове.

©Автори тез
©Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету,
оригінал-макет, 2022

особливостями професійної діяльності, без особливих шкідливих наслідків для діяльності, оточуючих та свого.

Базовими показниками стресостійкості є: правильне сприйняття обстановки, її аналіз, оцінка, прийняття рішень; послідовність та безпомилковість дій щодо досягнення мети, виконання функціональних обов'язків; поведінкові реакції: точність та своєчасність рухів, гучність, тембр, швидкість і виразність мови, її граматичний устрій; зміни у зовнішньому вигляді: вираз обличчя, погляд, міміка, пантоміміка, тремор кінцівок тощо.

Зазначимо, що добре справляються зі стресом ті особи, які мають достатній рівень професійної компетентності, високий інтелект, волю та емоційну стабільність, стресостійкість. Вони також мають ефективну технологію саморегуляції, що дозволяє їм істотно підвищувати свою здатність до подолання фізичних та психічних навантажень. У найбільш узагальненому плані характерні ознаки стресостійкості утворюють особливу організацію існування професіонала як цілісної системи, яка забезпечує максимально ефективний власний розвиток та діяльність.

Література

1. Потапов О.О. Основні підходи до вивчення стресу. К. : МАУП, 2001. 182 с.
2. Місячна Ю.В. Психологія стресу і методи корекції. Харків : 2007. 286 с.

УДК 37: 377 37.01/.09 159.92

Катерина ПЕТРОВСЬКА
Бердянський державний педагогічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Швидке зростання міжнародних зв'язків нашої держави, її орієнтація на пріоритетний науково-технологічний розвиток, динамічна інтеграція в Європейську Співдружність в контексті Болонського процесу обумовили

вирішення першочергового завдання сучасної педагогічної спільноти – сприяти розвитку та формуванню людини високої професійної компетенції, з гуманістичними цінностями та високою соціальною свідомістю, особистості, яка здатна вирішувати актуальні проблеми сучасного суспільства.

Перехід від індустріального до інформаційного суспільства (інтенсивно зростаюча кількість інформації, способів її зберігання та обробки) зумовив те, що Україна приєдналася до процесу модернізації, осучаснення освіти [3]. Сьогодні в країні відбувається переорієнтація форм, методів та змісту освіти залежно від інтересів споживачів освітніх послуг, зміна пріоритетів оцінювання результативності системи освіти, введення та широке розповсюдження освітніх послуг у сфері неформальної освіти, використання формальною освітою здобутків і досвіду неформальної освіти, з опорою на зміст інформальної освіти [1].

Проблеми неформальної освіти як однієї з форм освіти впродовж життя та перспективи її розвитку викликає інтерес як українських, так і зарубіжних учених. Зокрема, у працях таких науковців, як С. Архипова, Р. Бабушко, В. Бреус, О. Вербицький, Г. Карон, Ш. Мерріам, А. Хамадаче та ін., досліджено розвиток та становлення освіти впродовж життя. Загальні положення про сутність і зміст неформальної освіти у процесі фахової підготовки студентів висвітлено у роботах Н. Василенка, С. Вершловського, Л. Лукянової, Н. Мартинової, Н. Сулаєвої, О. Шапочкіної та ін.

Проблемам неперервної освіти присвячені праці С. Архангельського, А. Владиславлева, В. Зінченка, В. Кременя, Ю. Кулюткіна, В. Онушкіна, А. Асмолова, І. Бестужева-Лади, С. Вершловського, В. Серіковата ін.

Взаємозв'язок неформальної та громадянської освіти представлено у роботах таких українських науковців: А. Гончарук, Н. Горук, В. Давидової, Ю. Деркач, С. Зінченко, М. Лещенко, О. Огієнко та ін. Дослідники визначають роль та місце неформальної освіти у стимулюванні громадянської відповідальності, реалізації соціальної політики, демократизації суспільства, передусім на прикладах закордонного досвіду впровадження й використання

неформальної освіти, визначають функції, які виконує неформальна освіта в українському суспільстві, потенціал неформальної освіти.

Так, аналіз визначених джерел свідчить про досвід використання неформальної освіти для уповноваження соціально виключених категорій населення, інтенсифікації технологій подолання негативних суспільних явищ, розвитку громадянського суспільства шляхом залучення широких кіл населення до дискусій, особистісного розвитку й самореалізації.

Водночас аналіз наукових досліджень дозволив зробити висновок, що питання формування у майбутніх фахівців соціальної сфери готовності до неформальної освіти не було предметом окремого наукового дослідження.

Отже, зважаючи на актуальність проблеми і недостатню її наукову та методичну розробленість у сучасній соціально-педагогічній теорії, а також значущість розв'язання низки практичних завдань, метою нашого дослідження стало здійснити дослідження готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до неформальної освіти.

Так, з метою визначення обізнаності здобувачів вищої освіти про можливості неформальної освіти ми розробили авторську анкету, відповіді на яку дали 83 респонденти (здобувачі вищої освіти I (бакалавського) та II магістерського рівня вищої освіти, спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 016 Спеціальна освіта та 231 Соціальна робота. Анкетування проводилися на базі Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету. Анкета складалась з 10 питань відкритого та закритого типів.

За результатами анкетування серед здобувачів вищої освіти Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти БДПУ можна зробити такі висновки:

- більшість здобувачів вищої освіти знайома з неформальною освітою, і навіть активно приймала участь в тренінгах, семінарах та курсах;
- здобувачі вищої освіти вважають, що інформувати їх про можливості для неформальної освіти мають викладачі ЗВО;

– перешкодою для участі здобувачів вищої освіти в тренінгах, семінарах та курсах є незнання англійської мови;

– більшості здобувачів вищої освіти було б цікаво дізнатись про можливості неформальної освіти.

Література

1. Павлик Н. П. Теорія і практика організації неформальної освіти майбутніх соціальних педагогів : [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 350 с.

2. Неформальна освіта : кращі практики і проекти : журнал / [Гол. ред. Н.П. Павлик, відп. ред. К.А. Марчук]. Житомир : Вид-во Житомирського держ. Ун-ту імені І. Франка, 2019. Вип. 2. 130 с.

3. Пекар І. Роль неформальної освіти у сучасному суспільстві [online]. Доступно: [Дата звернення 10 жовтня 2022р.].

УДК 378:37.091.12:36-051

Віра ПОЛЩУК, Олександр ЧИЧЕЛЬ

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ДОСТУПНОСТІ ТА БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В УКРАЇНІ

Забезпечення рівного фізичного доступу до громадських будівель, споруд та простору є одним із базових прав людини незалежно від її особливостей, фізичних можливостей і стану здоров'я.

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я у світі понад один мільярд осіб, або 15% населення, мають інвалідність. При цьому, у зв'язку зі стрімким старінням населення і поширенням хронічних захворювань, кількість осіб з інвалідністю постійно збільшується. За прогнозами експертів до 2050 р. понад два мільярди осіб потребуватимуть щонайменше один допоміжний засіб; багатьом людям похилого віку буде необхідно два і більше таких пристроїв. В Україні за останні 30 років кількість осіб з інвалідністю